

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

**Structure and Curriculum of Four Year Multidisciplinary
Degree (Honors/Research) Programme with Multiple
Entry and Exit option**

**Undergraduate Programme of
B. A. (Degree) in Marathi**

**Board of Studies
in
Marathi**

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

[UG I Year]
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

w.e.f. June, 2023

(In Accordance with NEP-2020)

Review Statement

The NEP Cell reviewed the Curriculum of **B. A. (Degree) in Marathi** to be effective from the **Academic Year 2023-24**. It was found that, the structure is as per the NEP-2020 guidelines of Govt. of Maharashtra.

Date: 09/08/2023

Place: Latur

NEP CELL
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

CERTIFICATE

I hereby certify that the documents attached are the Bonafide copies of the Curriculum of **B. A. (Degree) in Marathi** to be effective from the **Academic Year 2023-24**.

Date: 08/08/2023

Place: Latur

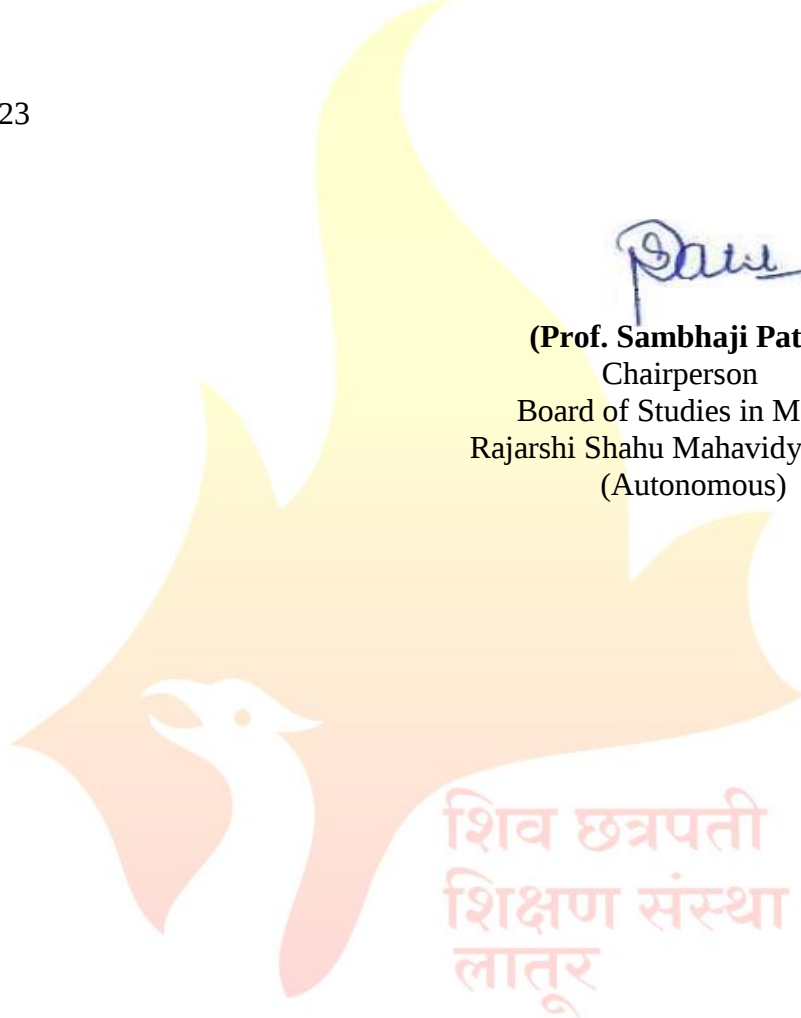

(Prof. Sambhaji Patil)

Chairperson

Board of Studies in Marathi

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Members of Board of Studies in Marathi
Under the Faculty of Humanities and Social Sciences

Sr. No.	Name	Designation	In position
1	Dr. Sambhaji Patil Professor & Head, Dept. of Marathi Rajarshi Shahu Mahavidyalaya (Autonomous), Latur	Chairperson	HoD
2	Dr. Deepak Chiddarwar Professor & Head, Dept. of Marathi Maharashtra Udaygiri Mahavidyalaya, Udgir	Member	V.C. Nominee
3	Dr. Satish Badawe Ex. Head, Dept. of Marathi, Dr. B. A. M. University, Aurangabad	Member	Academic Council Nominee
4	Dr. Keshav Tupe Professor & Head, PG Dept. of Marathi Government Vidarbha Institute of Science & Humanities, Amravati	Member	Academic Council Nominee
5	Mr. Balasaheb Ghongade Publisher, Aksharwangamay Prakashan, Pune	Member	Expert from Industry
6	Dr. Kamlakar Chavan Professor & Head, Dept. of Marathi Shri Yoganand Mahavidyalaya, Vasmatnagar, Dist. Hingoli	Member	Alumni
7	Dr. Govind Uphade	Member	Faculty Member
8	Mr. Bapusaheb Jawlekar	Member	Faculty Member
9	Dr. Shivraj Kache	Member	Faculty Member
10	Dr. Sachin Bhandare	Member	Faculty Member

From the Desk of the Chairperson...

राजर्षी शाहू महाविद्यालय स्थापनेपासून (१९७०) मराठी विभाग कार्यरत आहे. १९९९ पासून विभागास स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांची संशोधन केंद्र म्हणून मान्यता आहे. एकूण १२ विद्यार्थ्यांनी या संशोधन केंद्रात संशोधनाचे कार्य यशस्वीरित्या पूर्ण केले असून सद्या ५ विद्यार्थी संशोधनाचे कार्य करत आहेत.

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून नवीन शैक्षणिक धोरणास प्रारंभ होत असून हा प्रारंभ स्वागतार्ह आहे. युजीसी, केंद्रशासन व महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार पदवी स्तरावरील अभ्यासक्रमाची रचना करणे आव्हानात्मक असणार आहे; पण बदलत्या काळानुसार अभ्यासक्रम अधिक सुसंगत व रोजगाराभिमुख असणार आहे. शिवाय अभ्यासक्रम तयार करताना महाविद्यालयाच्या ध्येय-धोरणानुसार 'उत्कृष्टतेचा ध्यास' हे उद्दिष्ट समोर आहेच. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषा, साहित्य आणि व्याकरणाचा सखोल परिचय होणे आणि त्याचे उपयोजन करता येणे, साहित्य आस्वादाची क्षमता निर्माण होणे, विविध भाषिक कौशल्यांचा विकास होणे, सृजनशील साहित्याच्या निर्मितीची प्रक्रिया समजणे आणि मध्ययुगीन कालखंडातील धर्मसंप्रदायाचे साहित्य ते आधुनिक कालखंडातील विविध वाङ्मयीन प्रवाह, साहित्य प्रकारांची समज, त्यांचा आकृतीबंध, आशयातील संवेदनशीलता, मूल्यात्मकता आदीं उद्दिष्टेही अभ्यासक्रम तयार करताना समोर ठेवण्यात आली आहेत. साहित्यातील मूल्यात्मकतेला विशेष प्राधान्य असणार आहे. मराठी भाषा, साहित्य व व्याकरणाच्या अध्ययन-अध्यापनावर व भाषिक कौशल्य व रोजगाराभिमुखता वाढविण्यावर अधिक भर देऊन सर्वसमावेशक असा अभ्यासक्रम तयार करण्यावर मराठी विभागाचा भर असणार आहे.

ग्रांथिक ज्ञानाच्या उपयोजनांसाठी लेखन कार्यशाळा घेण्यावर भविष्यात भर असेल. याशिवाय विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अधिक लवचिक धोरण असणे आवश्यक आहे.

आम्हां घरी धन शब्दांचीच रत्ने ।

शब्दांचीच शस्त्रे यत्न करु ॥१॥

शब्दचि आमुच्या जीवाचे जीवन ।

शब्दे वाटू धन जनलोका ॥२॥ - संत तुकाराम

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

(Prof. Sambhaji Patil)

Chairperson

Board of Studies in Marathi

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Index

Sr. No.	Content	Page No.
1	Structure for Four Year Multidisciplinary UG Programme	1
2	Abbreviations	2
3	Courses and Credits	3
4	UG Program Outcomes	4
5	UG Programme Specific Outcomes	5
6	Curriculum	6
6.1	Major Courses	7
	Semester-I	8
	DSC I : सांप्रदायिक वाङ्मयाची ओळख: भाग १	9
	DSC II : मध्ययुगीन मराठीतील निवडक रचनाप्रकारांचा अभ्यास	11
	VSC I : मुद्रितशोधन	13
	Semester-II	15
	DSC III : सांप्रदायिक वाङ्मयाची ओळख: भाग २	16
	DSC IV : आधुनिक मराठीतील निवडक वाङ्मय प्रकारचा अभ्यास	17
	VSC II : अनुवाद प्रक्रिया	20
6.2	Open Elective Courses offered by the Department (Basket I) Semester I&II	22
	OE : स्पर्धा परीक्षा आणि मराठी भाषा	23
6.3	Skill Enhancement Courses offered by the Department(Basket II) Semester I&II	25
	SEC: कथा-पटकथा लेखन	26
6.4	Ability Enhancement Courses Offered by the Department	28
	AEC I : भाषिक कौशल्ये	29
	AEC II : ललित वाङ्मय	31
	Common Baskets	
8	Basket I: Open Elective (OE)	33
9	Basket II: Skill Enhancement Courses (SEC)	34
10	Basket III: Ability Enhancement Courses (AEC)	35
11	Extra Credit Activities	36
12	Examination Framework	358

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Structure for Four Year Multidisciplinary Undergraduate Degree Programme in B.A. in Marathi
Multiple Entry and Exit (In accordance with NEP-2020)

Year & Level	Sem	Major		Minor	OE	VSC/ SEC (VSEC)	AEC/ VEC	OJT,FP,CEP, RP	Credit per Sem.	Cum./Cr. per exit
		DSC	DSE							
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10
I 4.5	I	DSC I: 04 Cr. DSC II: 04 Cr.	NA	NA	OE-I: 04 Cr.	VSC-I: 02 Cr. SEC-I: 02 Cr.	AEC-I MIL: 02 Cr. VEC-I: 02 Cr.	CC-I: 02 Cr. (NSS, NCC, Sports, Cultural)/ CEP-I: 02 Cr. (SES-I)/ OJT: 02 Cr. / Mini Project: 02 Cr.	22	44 Cr. UG Certificate
	II	DSC III: 04 Cr. DSC IV: 04 Cr.	NA	NA	OE-II: 04 Cr.	VSC-II: 02 Cr. SEC-II: 02 Cr.	AEC-II MIL: 02 Cr. VEC-II: 02 Cr.	Generic IKS: 02 Cr.	22	
	Cum. Cr.	16	-	-	08	04+04=08	04+02+02=08	04	44	
Exit Option: Award of UG Certificate in Major with 44 Credits and Additional 04 Credits Core NSQF Course / Internship or continue with Major and Minor										

Abbreviations:

1. DSC : Discipline Specific Core (Major)
2. DSE : Discipline Specific Elective (Major)
3. DSM : Discipline Specific Minor
4. OE : Open Elective
5. VSEC : Vocational Skill and Skill Enhancement Course
6. VSC : Vocational Skill Courses
7. SEC : Skill Enhancement Course
8. AEC : Ability Enhancement Course
9. MIL : Modern Indian Languages
10. IKS : Indian Knowledge System
11. VEC : Value Education Courses
12. OJT : On Job Training
13. FP : Field Projects
14. CEP : Fostering Social Responsibility & Community Engagement (FSRCE)
15. CC : Co-Curricular Courses
16. RP : Research Project/Dissertation
17. SES : Shahu Extension Services

शिव छत्रपती
शिक्षण संस्था
लातूर

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

B. A. (Degree) in Marathi

Year & Level	Semester	Course Code	Course Title	Credits	No. of Hrs.
I 4.5	I	101MAR1101 (DSC-I)	सांप्रदायिक वाङ्मयाची ओळख: भाग १	04	60
		101MAR1102 (DSC-II)	मध्ययुगीन मराठीतील निवडक रचनाप्रकारांचा अभ्यास	04	60
		GE-I 101MAR1401	From Basket - स्पर्धा परीक्षा आणि मराठी भाषा- भाग १	04	60
		101MAR1501 (VSC-I)	मुद्रितशोधन	02	30
		(SEC-I) 101MAR1601	From Basket - कथा- पटकथा लेखन	02	30
		(AEC-I) 101MAR1701	From Basket - भाषिक कौशल्ये	02	30
		(VEC-I)	Constitution of India	02	30
		AIPC/OJT-I	Mini Project - I	02	60
	Total Credits			22	
	II	101MAR2101 (DSC-III)	सांप्रदायिक वाङ्मयाची ओळख: भाग २	04	60
		101MAR2102 (DSC-IV)	आधुनिक मराठीतील निवडक वाङ्मय प्रकारचा अभ्यास	04	60
		GE-II 101MAR2401	From Basket - स्पर्धा परीक्षा आणि मराठी भाषा - भाग १	04	60
		101MAR2501 (VSC-II)	अनुवाद प्रक्रिया	02	30
		(SEC-II) 101MAR2601	From Basket - कथा-पटकथा लेखन	02	30
		(AEC-II) 101MAR2701	From Basket - ललित वाङ्मय	02	30
		CC	CC - I	02	30
		Generic IKS	Introduction to Indian Knowledge System	02	30
	Total Credits			22	
Total Credits (Semester I & II)				44	

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Programme Outcomes (POs) for B. A.	
PO 1	Disciplinary ,Knowledge Knowledge in the field of social sciences, literature and humanities which make them sensitive and sensible enough to solve real life problems.
PO 2	Social Competence Social skills to develop interpersonal relationship in both personal and Professional life. Effective use of communication skills to demonstrate multicultural sensitivity in large groups.
PO 3	Self-Directed Life-long Learning Ability to appear for various competitive examinations or choose the post graduate programme of their choice.
PO 4	Inter Personal and Social Skills Ability to think and work with the social, economic, historical, geographical, political, ideological and philosophical tradition and thinking framing the base to deal with people and various problems in life with courage and humanity.
PO 5	Problem Solving Skills Problem solving and Analytical skills to think and act over for the solution of various issues prevailed in the human life to make this world better than ever.
PO 6	Professional Competence and Ethics The students develop an ability to do a job or enter in a profession or become an employee in economic firm, business and organization and work there with human rationale and moral values.

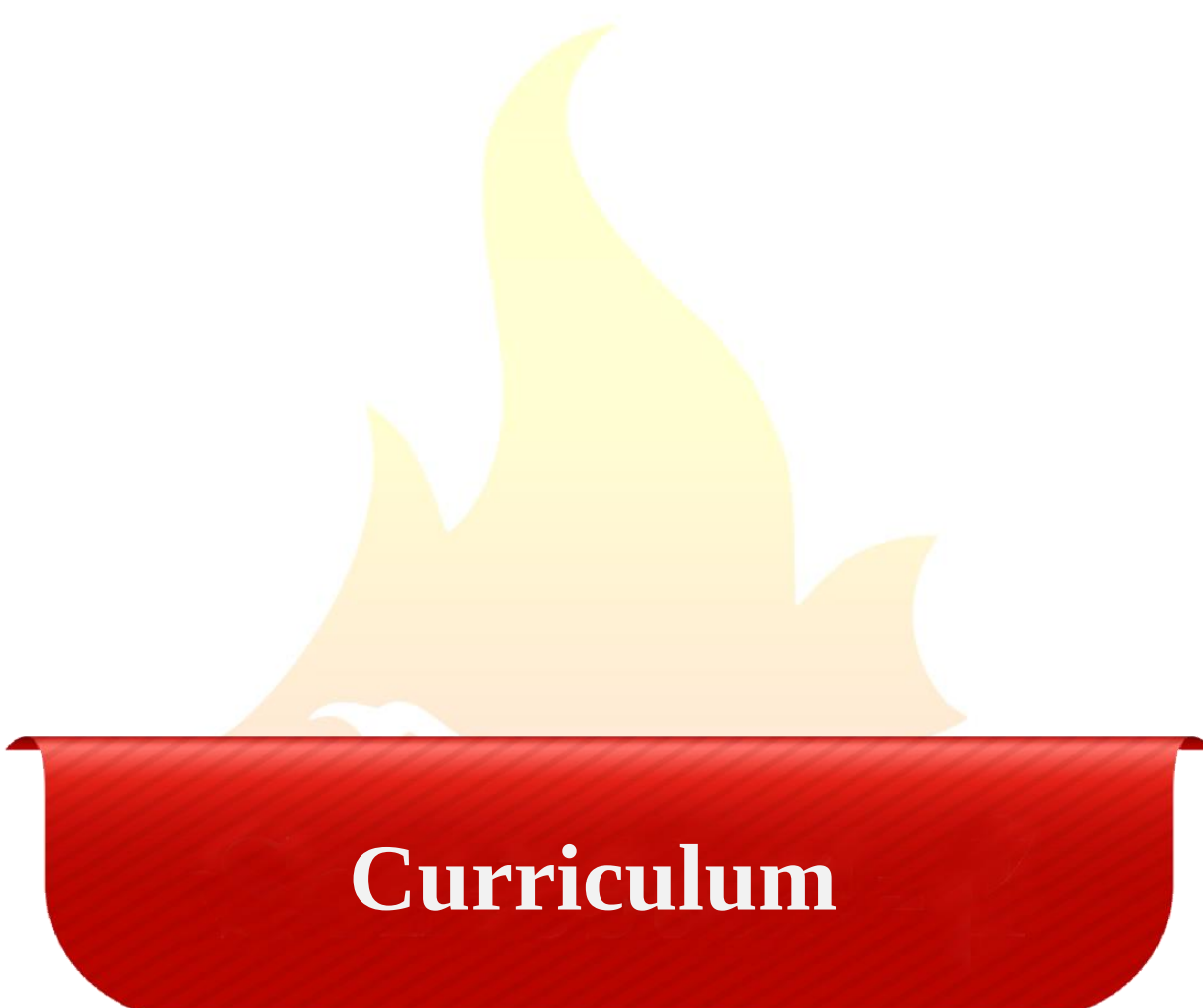
Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Programme Specific Outcomes (PSOs) for B.A. Marathi (Degree)	
PSO No.	Upon completion of this programme the students will be able to
PSO 1	मराठी भाषा, साहित्य आणि व्याकरणाचा सखोल परिचय होईल आणि त्याचे उपयोजन करता येईल.
PSO 2	साहित्य आस्वादाची क्षमता निर्माण होईल.
PSO 3	भाषिक कौशल्यांचा विकास होईल.
PSO 4	सृजनशील साहित्यनिर्मितीची प्रक्रिया समजून येईल.
PSO 5	मध्ययुगीन कालखंडातील धर्मसंप्रदायाचे साहित्य ते आधुनिक कालखंडातील विविध वाङ्मयीन प्रवाह, साहित्य प्रकारांची समज, त्यांचा आकृतीबंध, आशयातील संवेदनशीलता, मूल्यात्मकता विकसित करण्यास मदत होईल.
PSO 6	मराठी भाषा, साहित्य व व्याकरणाचे अध्ययन, भाषिक कौशल्य व रोजगाराभिमुखता वाढण्यास मदत होईल.
PSO 7	महानुभाव व वारकरी संप्रदायाच्या निर्मितीच्या प्रेरणा समजून येतील.
PSO 8	भाषिक कौशल्यामुळे संवाद- संभाषण, मुलाखत कौशल्य विकासात भर पडेल, अध्ययनास गती मिळेल.
PSO 9	स्पर्धा परीक्षेसाठी मराठी विषयाची तयारी होईल.
PSO 10	कार्यालयीन मराठीचे उपयोजन करता येईल.

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Curriculum

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Major and VSC Courses

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

**Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)**

Semester - I

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)
Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Marathi
BAFY (SEM I)

Course Type: DSC-I

Course Title: सांप्रदायिक वाङ्मयाची ओळख: भाग १

Course Code: 101MAR1101

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs

Learning Objectives:

- LO 1. संप्रदायाच्या मराठी वाङ्मयाची ओळख व मराठी साहित्याचा आरंभ समजून देणे.
- LO 2. महानुभाव व वारकरी संप्रदायाच्या साहित्याचे स्वरूप समजून देणे.
- LO 3. महानुभाव व वारकरी संप्रदायाच्या निर्मितीच्या प्रेरणा समजून देणे.
- LO 4. शब्द सामर्थ्याची जाण विकसित करणे, पूर्वपरंपरांची माहिती करून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. संप्रदायाच्या मराठी वाङ्मयाची ओळख होईल, मराठी भाषेच्या साहित्यनिर्मितीचा प्रारंभ लक्षात येईल.
- CO 2. विविध संप्रदायाच्या साहित्याची व संप्रदायांची नीट ओळख होईल.
- CO 3. सांप्रदायिक वाङ्मय निर्मितीची प्रेरणा लक्षात येईल, तत्कालीन भाषेची रूपे सांगता येईल.
- CO 4. शब्द सामर्थ्याची जाण आणि पूर्वपरंपरांची माहिती होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	महाराष्ट्र, मराठी भाषा आणि विविध संप्रदाय	17
	अ) १. महाराष्ट्र नावाची उपपत्ती २. मराठी भाषेचा उत्पत्तिकाल ३. मराठीतील अलिखित वाङ्मय ४. लिखित वाङ्मयाची प्रमुख प्रेरणा ब) मध्ययुगीन कालखंडातील विविध संप्रदाय १. नाथ संप्रदाय, नागेश संप्रदाय व दत्त संप्रदायांचा परिचय २. यादव राजांची कारकीर्द ३. महानुभाव संप्रदाय: भाग १ ३.१ सांस्कृतिक पार्श्वभूमी ३.२ यादवकालीन महाराष्ट्र, ३.३ पंथप्रवर्तक श्री. चक्रधर स्वामी: कार्य व कर्तृत्व ३.४ मराठी भाषेचा आग्रह	
	Unit Outcomes: UO1. मध्ययुगीन कालखंडातील विविध संप्रदायांची आणि त्यांच्या साहित्याची ओळख होईल.	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
II	महानुभाव संप्रदाय: भाग २	14
	१. महानुभाव ग्रंथनिर्मिती: प्रेरणा व स्वरूप, २. लीळाचरित्र, गोविंदप्रभु चरित्र, स्मृतिस्थळ ३. दृष्टांतपाठ, सूत्रपाठ, महदंबेचे धवळे, ४. सातीग्रंथ ५. मराठी भाषा विकासात महानुभावीय साहित्याचे योगदान Unit Outcome: UO1. महानुभाव संप्रदायांतील साहित्याचे स्वरूप समजेल.	
III	वारकरी संप्रदाय	15
	१. वारकरी संप्रदाय: पूर्वपीठिका २. पंढरीचा भक्तीसंप्रदाय ३. संत ज्ञानेश्वर: जीवन, साहित्य व कार्य ४. भक्तराज संत नामदेव: जीवन, साहित्य व कार्य ५. संत एकनाथ: जीवन, साहित्य व कार्य Unit Outcome: UO1. संत ज्ञानेश्वर, संत नामदेव, संत एकनाथ यांच्या जीवनकार्याचा व त्यांच्या साहित्याचा परिचय होईल.	
IV	वारकरी व समर्थ संप्रदाय	14
	१. संत तुकाराम: जीवन, साहित्य व कार्य २. संत तुकाराम यांच्या अभंगरचनेचे स्वरूप-विशेष ३. समर्थ संप्रदाय- संत रामदास ४. संत रामदास: जीवन, साहित्य व कार्य ५. संताचे सामाजिक व सांस्कृतिक कार्य Unit Outcome: UO1. वारकरी संप्रदाय व संत तुकाराम, समर्थ संप्रदाय व संत रामदास यांच्या जीवनकार्याचा, साहित्याचा परिचय होईल.	

Learning Resources:

- १) मध्ययुगीन साहित्याविषयी..., डॉ. सतीश बडवे, मीरा बुक्स आणि पब्लिकेशन, औरंगाबाद
- २) महानुभाव व संत वाङ्मय, य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- ३) महानुभावांचे आचारधर्म, वि. भि. कोलते, अरुण प्रकाशन, मलकापूर १९७५
- ४) महानुभाव साहित्यसंशोधन, खंड १ डॉ. यु. म. पठाण, मराठवाडा विद्यापीठ प्रकाशन औरंगाबाद, १९७३
- ५) लीळाचरित्र, वि. भि. कोलते, म. रा. सा. सं. मं. मुंबई, १९८२
- ६) पाच संतकवी, शं. गो. तुळपुळे ७) पाच भक्तिसंप्रदाय, र. रा. गोसावी
- ८) वारकरी संप्रदाय: उदय आणि विकास, रा. पं. बहिरट ९) संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती, गं. बा. सरदार
- १०) महानुभाव तत्त्वज्ञान, वि. भि. कोलते, अरुण प्रकाशन, मलकापूर १९७५
- ११) संत कवी आणि कवयित्री: एक अनुबंध, डॉ. सुहासिनी इर्लेकर
- १२) रामदास: वाङ्मय आणि कार्य - न. र. फाटक, १९७०
- १३) महानुभाव आणि वारकरी साहित्य - प्रा. सुग्राम पुल्ले
- १४) महानुभाव आणि वारकरी साहित्याचे अंतरंग - प्रा. सुग्राम पुल्ले
- १५) लीळाचरित्र- संपा. डॉ. वि. भि. कोलते
- १६) महानुभाव साहित्य: शोध आणि समीक्षा- डॉ. अविनाश आवलगावकर
- १७) महानुभाव: साहित्यदर्शन- डॉ. उषा. मा. देशमुख
- १८) महाराष्ट्राचा सांस्कृतिक इतिहास- डॉ. स. दा. पेंडसे,
- १९) प्राचीन संत साहित्याचे स्वरूप- ह. श्री. शेणोलीकर, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर, प. आ. १९५६

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Marathi

BAFY (SEM I)

Course Type: DSC-II

Course Title: मध्ययुगीन मराठीतील निवडक रचनाप्रकारांचा अभ्यास

Course Code: 101MAR1102

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. 'ओवी' गीतांचे स्वरूप, निर्मिती व परंपरा समजून देणे, ज्ञानेश्वरीच्या बाराव्या अध्यायाचे स्वरूप व
- LO 2. भावार्थ समजून देणे.
- LO 3. 'भारुड' रचनाप्रकाराचे वेगळेपण समजून देणे, नाथांच्या भारुडांचे वेगळेपण समजून देणे.
- LO 4. 'भारुड' वाङ्मयाचे स्वरूप, निर्मिती व परंपरा समजून देणे, कृष्णाजी अनंत सभासदांच्या बखरीतील
- LO 5. निवडक वेच्यांचा अभ्यास करणे.
- LO 6. 'लावणी' वाङ्मय प्रकाराचे स्वरूप समजून घेऊन शाहीर राम जोशी यांच्या लावणी रचनेतील
- LO 7. विविधता, आशयसौंदर्य समजून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. 'ओवी' म्हणजे काय? हे सांगता येईल, ज्ञानेश्वरीच्या बाराव्या अध्यायाचे स्वरूप-विशेष सांगता येईल.
- CO 2. 'भारुड' या प्रकाराची ओळख होऊन नाथांच्या भारुडांचे वेगळेपण सांगता येईल.
- CO 3. 'बखर' वाङ्मयाचे स्वरूप, निर्मिती व परंपरा समजून घेता येईल, कृष्णाजी अनंत सभासदांच्या
- CO 4. बखरीचा भाषिक अभ्यास होईल.
- CO 5. 'लावणी'ची परंपरा व शाहीर राम जोशी यांच्या लावणी वाङ्मयाचे स्वरूप लक्षात येईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	ओवी: संत ज्ञानेश्वर (निवडक ५० ओवी)	16
	१. ओवी- व्याख्या, स्वरूप, प्रकार ग्रंथांमधील ओवी व लोकगीतातील ओवी २. ज्ञानेश्वरीचा बारावा अध्याय- भक्तियोग ३. ज्ञानेश्वरीचा बारावा अध्याय- ओवीचे स्वरूप-विशेष ४. भावार्थ Unit Outcome: UO1. ओवीचे स्वरूप, भावार्थ, भक्तियोग समजण्यास मदत होईल.	
II	भारुड: संत एकनाथ- निवडक १८ भारुड	14
	१. भारुडाचे स्वरूप, व्याख्या २. संत एकनाथांची निवडक भारुडे ३. भारुडाची रचना, भावार्थ, प्रबोधन ४. संत एकनाथांच्या भारुडांचे स्वरूप-विशेष	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	Unit Outcome: UO1. भारूडाचे स्वरूप, भावार्थ समजण्यास मदत होईल.	
III	बखर: सभासद बखर	15
	१. बखर- व्याख्या, स्वरूप २. बखरीचे प्रकार ३. कृष्णाजी अनंत सभासदांची बखर ४. बखर- रचना, भाषाविशेष ५. बखरीचे ऐतिहासिक मूल्य Unit Outcomes: UO1. बखरीचे स्वरूप व प्रकार समजण्यास मदत होईल.	
IV	लावणी: शाहीर राम जोशी (निवडक १७ लावण्या)	15
	१. लावणीची कुल परंपरा २. लावणीचे स्वरूप, व्याख्या व प्रकार ३. शाहीर राम जोशी यांचे निवडक लावणी वाङ्मय ४. लावणीतील आशय-विषय, रचना ५. शाहीर राम जोशी यांच्या लावणीचे स्वरूप- विशेष Unit Outcome: UO1. लावणीचे स्वरूप तिची रचना व विशेष समजण्यास मदत होईल.	

Learning Resources:

- १) मध्ययुगीन साहित्याविषयी..- डॉ. सतीश बडवे, मीरा बुक्स आणि पब्लिकेशन, औरंगाबाद
- २) ओवी: छंद व स्वरूप- डॉ. रोहिणी तुकडेव
- ३) ओवी ते लावणी- श्री. रं. कुलकर्णी
- ४) श्री ज्ञानेश्वरी (प्रकाशक: महाराष्ट्र शासन प्रत / गीताप्रेस गोरखपूर)
- ५) श्री ज्ञानेश्वरी (वि. का. राजवाडे)
- ६) ज्ञानेश्वरी गुढार्थदीप[दीपिका, गीताप्रेस गोरखपूर
- ७) ज्ञानेश्वरी व विसावे शतक- डॉ. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
- ८) पाच भक्तिसंप्रदाय- र. रा. गोसावी
- ९) वारकरी संप्रदाय: उदय आणि विकास- रा. पं. बहिरट
- १०) संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती- गं. बा. सरदार
- ११) मराठी संतमंडळाचे ऐतिहासिक कार्य- बा. रं. सुंठणकर
- १२) एकनाथ चरित्र (ल. रा. पांगारकर)
- १३) एकनाथांची निवडक भारूडे- डॉ. वसंत जोशी
- १४) भारूड वाङ्मयातील तत्त्वज्ञान- डॉ. रामचंद्र देखणे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
- १५) रामजोशीकृत लावण्या, भाग १ व २. (संपादक: रा. श्री. गोंधळेकर)
- १६) रामजोशीकृत लावण्या- लावणी संग्रह (संपादक: शं. तु. शाळिग्राम)
- १७) बखर वाङ्मय: उद्गम व विकास- बापूजी संकपाळ
- १८) सभासद बखर (इ. स १६९४)- कृष्णाजी अनंत सभासद
- १९) मराठी शाहीर आणि शाहिरी वाङ्मय- य. न. केळकर, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे, १९७४
- २०) मऱ्हाटी लावणी- म. वा. धोंड, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई २१) मराठी लावणी वाङ्मय- डॉ. गंगाधर मोरजे, मोघे प्रकाशन, पुणे २२) मराठी शाहीर आणि शाहिरी वाङ्मय- य. न. केळकर, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे, १९७४
- २३) मराठी लावणी वाङ्मय- डॉ. गंगाधर मोरजे, मोघे प्रकाशन, पुणे

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Department of Marathi

BAFY (SEM I)

Course Type: VSC-I

Course Title: मुद्रितशोधन

Course Code: 101MAR1501

Credits: 02

Max. Marks: 50

Lectures: 30 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. लेखनातील त्रुटी दूर करण्याच्या क्षमतेत वाढ करणे.
- LO 2. मुद्रितशोधनासाठीचे तंत्रकौशल्ये विकसित करणे.
- LO 3. मजकुराच्या लेखनातील शुद्धता तपासण्याची क्षमता निर्माण करणे.
- LO 4. प्रमाण मराठीचे लेखनविषयक नियमांची माहिती करून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. लेखनातील त्रुटी दूर होण्यास मदत होईल.
- CO 2. मुद्रितशोधनासाठीचे तंत्रकौशल्ये विकसित होईल.
- CO 3. मजकुराच्या लेखनातील शुद्धता तपासता व दुरुस्त करता येईल.
- CO 4. प्रमाण मराठीचे लेखनविषयक नियमांची माहिती झाल्यामुळे लेखन निर्दोष होण्यास मदत होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	मुद्रितशोधनाची संकल्पना, स्वरूप आणि मराठी भाषेतील मूलध्वनी	9
	१. मुद्रितशोधन म्हणजे काय ? २. मुद्रितशोधनाचे महत्त्व ३. मूलध्वनी- स्वर, स्वरादी, व्यंजने, ४. वर्णांची उच्चारस्थाने- कंठ्य, तालव्य, दंततालव्य, मुर्धन्य, दंत्य, ओष्ठ्य, दंतोष्ठ्य ५. विरामचिन्हे Unit Outcomes: UO1. मुद्रितशोधनाचे स्वरूप, महत्त्व लक्षात येईल व विरामचिन्हांची ओळख होईल.	
II	प्रमाण मराठीचे लेखनविषयक नियम	7
	१. ऱ्हस्व-दीर्घ, इकार-उकार, किरकोळ, २. सामान्यरूप लेखनविषयक नियम Unit Outcomes:	

	UO1. लेखनविषयक नियमामुळे निर्दोष लेखन करता येतील.	
III	मुद्रितशोधन: स्वरूप व तक्ता	7
	१. मुद्रितशोधकाचे महत्त्व, मुद्रितशोधकाची भूमिका २. मुद्रितशोधनासाठी आवश्यक ज्ञान-कौशल्ये ३. मुद्रितशोधकाची साधन-सामग्री ४. मुद्रितशोधनाचे तंत्र, संगणक आणि मुद्रितशोधन Unit Outcomes: UO1. मुद्रित शोधनाचे स्वरूप त्याचे तंत्र, त्यासाठी संगणकाचा उपयोग करता येईल.	
IV	मुद्रितशोधनाचे उपयोजन व रोजगाराच्या संधी:	7
	१. वृत्तपत्रे, साप्ताहिके, नियतकालिके, पुस्तके, हस्तपुस्तिका, लहान-मोठी पत्रके. २. संस्थांचे अहवाल, शुभेच्छापत्रे, दिलेले शब्द शुद्ध स्वरूपात लिहिणे. ३. दिलेला उतारा शुद्ध स्वरूपात लिहिणे. Unit Outcomes: UO1. लेखनविषयक नियम अवगत केल्यामुळे व्यवसायाची संधी प्राप्त होईल.	

Learning Resources:

- १) मुद्रितशोधन- य. ए. धायगुडे, दी पूना प्रेस ओनर्स असोसिएशन, पुणे
- २) शुद्धलेखन विवेक- द. न. गोखले
- ३) मराठी लेखन मार्गदर्शिका- डॉ. यास्मिन शेख, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई
- ४) शुद्धलेखनप्रदीप- मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे
- ५) सुगम मराठी व्याकरण व लेखन- मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे
- ६) शुद्धलेखन प्रदीप- अरुण फडके, अंकुर प्रकाशन, पुणे
- ७) सुगम मराठी व्याकरण लेखन- शर्मिला ठाकूर, मुद्रा प्रकाशन, कोल्हापूर
- ८) मराठी व्याकरणाचे व्याकरण-कृ. पां. कुलकर्णी
- ९) शास्त्रीय व्याकरण- मो. के. दामले
- १०) अभिनव मराठी व्याकरण - प्र. न. जोशी, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

Semester - II

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Faculty of Humanities and Social Sciences

Department of Marathi

BAFY (SEM II)

Course Type: DSC-III

Course Title: सांप्रदायिक वाङ्मयाची ओळख: भाग २

Course Code: 101MAR2101

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. लिंगायत संप्रदाय, त्यांच्या साहित्याचे स्वरूप व संकल्पना समजून देणे.
- LO 2. लिंगायत संप्रदायातील वचन साहित्य व त्यातील मूल्यात्माकता समजून देणे.
- LO 3. सूफी संप्रदाय व साहित्यिकांचा परिचय करून देणे.
- LO 4. सूफी संप्रदायांच्या साहित्याचा आशय, स्वरूपविशेष समजून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. लिंगायत संप्रदाय व त्यांच्या साहित्याचे स्वरूप समजेल.
- CO 2. लिंगायत संप्रदायातील 'वचन साहित्य' त्यातील मानवी मूल्य समजून येईल.
- CO 3. 'सूफी' संप्रदायाचे वेगळेपण आणि त्यांच्या निर्मिती प्रक्रियेचे स्वरूप, रचनाविशेष सांगता येतील.
- CO 4. सांप्रदायिक वाङ्मय निर्मितीच्या प्रेरणा, तत्त्वविचार सांगता येईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	लिंगायत संप्रदाय- तत्त्वज्ञान आणि आचारधर्म	15
	१. बाराव्या शतकातील सामाजिक, सांस्कृतिक परिस्थिती २. लिंगायत संप्रदाय: पार्श्वभूमी ३. महात्मा बसवेश्वर: चरित्र व कार्य ४. लिंगायत / शरण चळवळीचा विचार ५. अनुभव मंटपातील कवींचा परिचय महात्मा बसवेश्वर, अल्लमप्रभू, सिद्धरामेश्वर, चन्न बसवेश्वर, आक्का महादेवी Unit Outcomes: UO1. मध्ययुगीन कालखंडातील लिंगायत संप्रदायांची आणि त्यांच्या साहित्याची ओळख होईल.	
II	वचन साहित्य (निवडक अनुवादित ५० वचने)	14
	१. वचन साहित्य: सामाजिक, सांस्कृतिक पार्श्वभूमी	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	२. अनुभव मंटप: स्वरूप व संकल्पना ३. वचन साहित्य: स्वरूप व रचनाविचार ४. वचन साहित्य: आशय, विषय व मूल्ये ५. निवडक शरणकवी आणि त्यांचे वचनसाहित्य Unit Outcome: UO1. लिंगायत संप्रदायांतील वचनसाहित्याचे स्वरूप, तत्त्व व विचार समजेल.	
III	सूफी संप्रदाय- तत्त्वविचार	16
	१. मोहम्मद पैगंबर यांचा तत्त्वविचार २. सूफी म्हणजे काय? संकल्पना, व्याख्या ३. भारतातील सूफी संप्रदाय ४. महाराष्ट्रातील सूफी संप्रदाय ५. सूफी संप्रदायाचे मानवतावादी तत्त्वज्ञान व साहित्य Unit Outcomes: UO1.सूफी संप्रदायातील कवींचा, त्यांच्या भक्तीपरंपरेचा आणि मानवतावादी तत्त्वज्ञानाचा परिचय होईल.	
IV	सूफी संप्रदायाच्या निवडक कवींचे निवडक साहित्य	15
	१. महाराष्ट्रातील सूफी संप्रदायांचे साहित्य- स्वरूप १.१. अंबर हुसेन १.२. चांदसाहेब कादरी १.३. शेख महंमद १.४. शहा मुर्तूजा कादरी १.५. शहा मुनी १.६. लतीफ शहा Unit Outcomes: UO1. महाराष्ट्रातील सूफी संप्रदायाच्या साहित्याचा परिचय होईल.	

Learning Resources:

- १) मध्ययुगीन साहित्याविषयी..., डॉ. सतीश बडवे, मीरा बुक्स आणि पब्लिकेशन, औरंगाबाद
- २) १२ व्या शतकातील आद्य समाजसुधारक महात्मा बसवेश्वर- अशोक मेनकुदळे
- ३) सूफी तत्त्वज्ञान: स्वरूप आणि चिंतन- डॉ. मुहम्मद आजम, कोल्हापूर, २००८
- ४) आधुनिक मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी- गो. म. कुलकर्णी, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९९४
- ५) मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी- सदा कऱ्हाडे, लोकवाङ्मयगृह प्रकाशन, मुंबई, १९९०
- ६) सांस्कृतिक महाराष्ट्र (१९६० ते २०१०)- मधू मंगेश कर्णिक, म. रा. सा. सं. मं. मुंबई, २०११
- ७) सूफीवाद आणि तुलनात्मक धर्मशास्त्र, खंड १, २, ३- डॉ. मुहम्मद आजम, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई
- ८) सूफी: संप्रदाय, साहित्य आणि विचार- प्रा. फक्रुद्दीन बेन्नूर
- ९) मुसलमान (सूफी) संतांचे मराठी साहित्य- डॉ. यू. म. पठाण, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई
- १०) मध्ययुगीन भारतातील सूफी संप्रदायाचे योगदान- प्रा. एच. एम. शेख

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)
Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Marathi
BAFY (SEM II)

Course Type: DSC-IV

Course Title: आधुनिक मराठीतील निवडक वाङ्मय प्रकारांचा अभ्यास

Course Code: 101MAR2102

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. बहिणाबाई चौधरी यांच्या काव्याचे स्वरूप-विशेष समजून देणे.
- LO 2. भाई माधवराव बागल यांच्या सत्यशोधकी कथेचे स्वरूप समजून देणे, त्यावरील महात्मा फुले
- LO 3. यांच्या विचारांचा प्रभाव समजून देणे.
- LO 4. 'पाचोळा' कादंबरी स्वरूप व कादंबरीचे विविध घटक समजून देणे.
- LO 5. 'वाटा पळवाटा' नाटकाचे स्वरूप, आशय समजून देणे. दलित नाटक म्हणून 'वाटा पळवाटा' नाटकाचा अभ्यास करणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. बहिणाबाई चौधरी यांच्या काव्याचे स्वरूप-आशय आणि भाषिक सौंदर्याचा परिचय होईल.
- CO 2. भाई माधवराव बागल यांच्या सत्यशोधकी कथेचा बोध कळेल, महात्मा फुले यांच्या सुधारणावादी विचारांचा प्रभाव लक्षात येईल, कथांचा आकृतीबंध कळेल.
- CO 3. 'पाचोळा' कादंबरीची रचना, आशय-विषय, पात्र निर्मिती लक्षात येईल.
- CO 4. 'वाटा पळवाटा' नाटकातील आशय-विषययाचा प्रश्नांचा, समस्येचा बोध होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	कविता- बहिणाबाईची गाणी - ९ गाणी	13
	१. बहिणाबाई चौधरी- वाङ्मयीन परिचय २. बहिणाबाईच्या निवडक कविता ३. बहिणाबाईच्या कवितेचे स्वरूपविशेष, योगदान ४. बहिणाबाईच्या कवितेची भाषा, खानदेशातील बोली Unit Outcomes: UO1. बहिणाबाई चौधरी यांच्या कवितेचे स्वरूपरचना, आशय- विषय समजेल.	
II	कथा : भाई माधवराव बागलयांच्या निवडक ७ कथा	16
	१ भाई माधवराव बागल- अष्टपैलू व्यक्तिमत्त्व २. भाई माधवराव बागल यांच्या निवडक कथा ३. कथा- कथानक, व्यक्तिरेखा, निवेदन, स्वरूपविशेष ४. कथा- सत्यशोधकी व्यूह Unit Outcome: UO1. भाई माधवराव बागल यांच्या कथेचे स्वरूप, आशय व सत्यशोधकी	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	विचार समजतील.	
III	कादंबरी - 'पाचोळा'	16
	१. रा. रं. बोराडे- वाङ्मयीन परिचय २. कादंबरीचा आशय- विषय ३. कादंबरीची रचना व ग्रामीण जीवन ४. कादंबरी- कथानक, व्यक्तिरेखा, निवेदन, भाषाविशेष, संघर्षचित्रण Unit Outcomes: UO1. कादंबरीचा आशय, रचनातंत्र व कादंबरीतून आलेल्या व्यक्तिरेखा व त्यांचे संघर्षचित्रण याचा अभ्यास होईल.	
IV	नाटक- 'वाटा पळवाटा'-	15
	१. दत्ता भगत- वाङ्मयीन परिचय २. नाटकाचे स्वरूप ३. तीन पिढ्यांचा वैचारिक संघर्ष ३. नाटकाचा आशय- विषय, मांडणी, मूल्य Unit Outcomes: UO1. 'वाटा -पळवाटा' नाटकाचा आशय - विषय, मांडणी, मूल्य व आंबेडकरी विचारधारा समजेल.	

Learning Resources:

- १) कविता: संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा - डॉ. वसंत पाटणकर, अनुभव प्रकाशन, मुंबई, १९९५
- २) आधुनिक मराठी कविता - रा. श्री. जोग
- ३) मराठी कविता - जुनी आणि नवी - वा. ल. कुलकर्णी
- ४) अर्वाचीन मराठी काव्यदर्शन - डॉ. अक्षयकुमार काळे
- ५) आधुनिक मराठी कविता: काही रूपे, काही रंग- गो. म. कुलकर्णी
- ६) आधुनिक मराठी कविता: एक दृष्टीक्षेप - डॉ. नागनाथ कोतापल्ले
- ७) आधुनिक मराठी काव्य: उद्गम, विकास आणि भवितव्य - डॉ. दि. के. बेडेकर
- ८) कथनात्म साहित्य आणि समीक्षा - हरिशचंद्र थोरात, शब्द प्रकाशन, मुंबई, २०११
- ९) मराठी कथा उद्गम आणि विकास - डॉ. इंदुमती शेवडे, सोमैया प्रकाशन, मुंबई, १९७३
- १०) कथा: संकल्पना आणि समीक्षा - सुधा जोशी, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, २०००
- ११) कथनात्म साहित्य आणि समीक्षा - हरिशचंद्र थोरात, शब्द प्रकाशन, मुंबई, २०११
- १२) मराठी कथा उद्गम आणि विकास - डॉ. इंदुमती शेवडे, सोमैया प्रकाशन, मुंबई, १९७३
- १३) कथा: संकल्पना आणि समीक्षा - सुधा जोशी, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, २०००१) १४) कादंबरी: एक साहित्यप्रकार - डॉ. हरिशचंद्र थोरात, शब्द पब्लिकेशन्स, मुंबई २०१० १६) कादंबरी संवाद - डॉ. पंडित टापरे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे १७) मराठी कादंबरीचे पहिले शतक - कुसुमावती देशपांडे, मुंबई मराठी साहित्यसंघ, मुंबई, १९७५, १८) गेल्या अर्धशतकात मराठी कादंबरी- संपा. डॉ. विलास खोले, लोकवाङ्मयगृह प्रकाशन, मुंबई, २००२, १९) कादंबरी आणि मराठी कादंबरी - उषा हस्तक २०) समाजभाषाविज्ञ आणि मराठी कादंबरी - डॉ. रवींद्र ठाकूर, डॉ. नंदकुमार मोरे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे २१) कादंबरी: स्वरूप व समीक्षा - द. भि. कुलकर्णी, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे २२) मराठी कादंबरी: तंत्र आणि विकास - बापट, गोडबोले, व्हीनस प्रकाशन, १९७३ २३) नाटक वाङ्मयप्रकार - संपा. दत्ता भगत, प्रकाशक: य. च. महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक २४) नाटक: आशय आणि आकलन - अनिल सपकाळ, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे २५) मराठी रंगभूमीचा इतिहास - श्री. ना. बनहट्टी, २६) मराठी नाटक आणि रंगभूमीचा इतिहास (आरंभापासून १९९० पर्यंत) - दत्ता भगत, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई.

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)
Faculty of Humanities and Social Sciences
Department of Marathi
BAFY (SEM II)

Course Type: VSC-II

Course Title: अनुवाद प्रक्रिया

Course Code: 101MAR2501

Credits: 02

Max. Marks: 50

Lectures: 30 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. अनुवाद या प्रकारांची ओळख करून देणे.
- LO 2. अनुवादाचे स्वरूप व महत्त्व समजून देणे.
- LO 3. अनुवाद प्रक्रिया कशी चालते त्याची माहिती देणे.
- LO 4. अनुवादाचे ज्ञान अवगत केल्यास व्यवसायाच्या कोणत्या संधी उपलब्ध आहेत, याची माहिती देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. अनुवाद या क्षेत्राची ओळख होण्यास मदत होते.
- CO 2. अनुवादाचे प्रकार, स्वरूप व महत्त्व समजेल, अनुवादाचे कौशल्ये विकसित होईल.
- CO 3. अनुवाद प्रक्रिया कशी चालते त्याची माहिती होते.
- CO 4. अनुवादाचे ज्ञान अवगत केल्यामुळे व्यवसायाच्या संधी प्राप्त होण्यास मदत होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	अनुवाद	7
	१. अनुवाद म्हणजे काय? २. अनुवादाचे स्वरूप ३. अनुवादाची संकल्पना ४. अनुवादाची व्याख्या, प्रकार Unit Outcomes: UO1. अनुवादाचे स्वरूप, महत्त्व लक्षात येईल व अनुवाद या प्रकारची ओळख होईल.	
II	अनुवाद प्रक्रिया	8
	१. अनुवादाची बहुस्तरीय प्रक्रिया २. स्रोत भाषा आणि लक्ष्य भाषा ३. अनुवाद- अर्थबोध, शब्दज्ञान, वाक्यज्ञान, ४. विषयज्ञान- भाषाज्ञान, रचनापद्धती, पाठविश्लेषण Unit Outcomes: UO1. अनुवाद प्रक्रिया, ज्ञान, रचनापद्धती, पाठविश्लेषण यांची माहिती होईल.	

III	अनुवादाचे महत्त्व व पूर्वतयारी	8
	१. अनुवादाचे महत्त्व २. अनुवादकाचे गुण ३. अनुवादकाची पूर्वतयारी ४. अनुवाद कसा असावा... काही उदाहरणे Unit Outcomes: UO1. अनुवादाचे महत्त्व, गुण, पूर्वतयारी, अनुवाद कसा असावा याची माहिती होईल.	
IV	अनुवाद आणि व्यवसायाच्या संधी:	7
	१. विविध भाषेतील साहित्य (मराठी, हिंदी, इंग्रजी) २. वृत्तपत्रे, प्रसार माध्यमे, शासकीय कार्यालये, राष्ट्रीय- अंतरराष्ट्रीय दर्ज्याच्या कंपन्या.... ३. शासकीय- निमशासकीय संस्थांचे अहवाल ४. चित्रपट, नाटक, जाहिरात कंपन्या.... Unit Outcomes: UO1. अनुवादाचे ज्ञान अवगत केल्यामुळे व्यवसायाच्या विविध संधी प्राप्त होतील.	

Learning Resources:

१. कुलकर्णी, कृ. भि. 'पाठ्यपुस्तकांची भाषांतरे', अंतर्भूत: मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ४, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे आवृत्ती पहिली, १९७३
२. काळे, कल्याण / सोमण अंजली संपा: 'भाषांतर मीमांसा', चिन्मय प्रकाशन औरंगाबाद, २०१४
३. केळकर, अशोक 'भाषांतर', अंतर्भूत: मराठी विश्वकोश संपा: तर्कतीर्थ लक्ष्मण शास्त्री जोशी खंड १२, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ मुंबई, १९८५
४. जाधव, गजानन 'भाषांतरशास्त्र आणि उपयोजन', राष्ट्रीय चर्चासत्र काटोल जि. नागपूर, विद्यापीठ अनुदान आयोग नवी दिल्ली, ३० व ३१ जानेवारी २००७
५. ठकार, निशिकांत - 'भाषांतरप्रसंग', साकेत प्रकाशन औरंगाबाद, आवृत्ती पहिली २००९
६. तुपे, केशव 'अनुवाद मीमांसा', साक्षात प्रकाशन औरंगाबाद, आवृत्ती पहिली २०१२
७. तोरो, अनंत 'अनुवादित साहित्य आणि समरसता', समरसता साहित्य परिषद, मुलुंड २००२
८. मुळे, वीणा 'मराठी अनुवाद ग्रंथ सूची', महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई आ. प., १९९८
९. मोकाशी, मधुकर 'भाषांतर चिकित्सा', स्नेहवर्धन प्रकाशन पुणे, आवृत्ती पहिली, २०१३
१०. मारवाडे, नरेंद्र 'व्यवसायाभिमुख भाषिक लेखन कौशल्य', कैलास पब्लि. औरंगाबाद, आवृत्ती पहिली, २००९
११. माटे श्री. म. 'अनुवाद अथवा भाषांतर', अंतर्भूत: विवेक मंडळ पुणे, १९५६
१२. रणसुभे, सूर्यनारायण 'अनुवाद, वर्णव्यवस्था आणि मी', भूमी प्रकाशन लातूर, आवृत्ती पहिली, २००६
१३. लोंढे, निलेश एकनाथराव 'अनुवाद विज्ञान', स्वरूप प्रकाशन परभणी, आवृत्ती पहिली, २०१७
१४. वरखेडे, रमेश 'भाषांतरविद्या', यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
१५. सारंग, विलास 'भाषांतर आणि भाषा', मौज प्रकाशन गृह मुंबई, आवृत्ती पहिली, २०११
१६. संत दु. का. 'साहित्याच्या भाषांतरातील समस्या', (प्रा. रा. श्री. जोग गौरवग्रंथ महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, आवृत्ती पहिली, १९९६

Open Elective Courses Offered by the Department

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
 (Autonomous)
 Department of Marathi
 UG I

Course Type: OE

Course Title: स्पर्धा परीक्षा आणि मराठी भाषा

Course Code: 101MAR1401

Credits: 04

Max. Marks: 100

Lectures: 60 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. स्पर्धा परीक्षेचे महत्त्व अधोरेखित करणे. भाषेतील व्याकरणाचे महत्त्व समजावून देणे.
- LO 2. स्पर्धा परीक्षेतील मराठी भाषेच्या व्याकरणाची पूर्वतयारी करणे.
- LO 3. मराठी भाषेचा वर्णविचार समजावून देणे.
- LO 4. शब्दांच्या विविध जाती व प्रकार समजावून देणे.
- LO 5. संधी म्हणजे काय ? तिचे स्वरूप व प्रकार समजावून देणे.
- LO 6. निबंध लेखनाचे प्रकारानुसार कौशल्य समजावून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. स्पर्धा परीक्षेचे महत्त्व कळेल, मराठी व्याकरणाचा परिचय होऊन त्याचे महत्त्व लक्षात येते.
- CO 2. स्पर्धा परीक्षेतील मराठी भाषेच्या व्याकरणाची पूर्वतयारी होईल.
- CO 3. मराठी वर्णमालेतील मूलध्वनींची उच्चारस्थाने सांगता येतील.
- CO 4. शब्दांच्या जाती उदाहरणांसह सांगता येतील.
- CO 5. संधीचे प्रकार सांगता व ओळखता येतील.
- CO 6. निबंध लेखनाचे कौशल्य विकसित होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	स्पर्धा परीक्षा व मराठी व्याकरण	12
	१. स्पर्धा परीक्षेचे स्वरूप २. स्पर्धा परीक्षेचे महत्त्व व विविधक्षेत्रे ३. मराठीची वर्णमाला ४. वर्णांचे प्रकार, उच्चारस्थाने Unit Outcomes: UO1. स्पर्धा परीक्षेचे स्वरूप कळेल व मराठी भाषेची वर्णमाला समजेल.	
II	शब्दांच्या जाती, संधी व प्रयोग विचार	18
	अ) शब्दांच्या जाती: १. विकारी: नाम, सर्वनाम, विशेषण, क्रियापद २. अविकारी: क्रियाविशेषण, शब्दयोगी, उभयान्वयी, केवलप्रयोगी अव्यय ब) संधी- स्वरूप व प्रकार	

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
	क) प्रयोग: १. कर्तरी २. कर्मणी ३. भावे ४. मिश्र Unit Outcome: UO1. शब्दांच्या जातीचे प्रकार व स्वरूप लक्षात येईल. संधीचे स्वरूप लक्षात येईल. UO2. मराठी भाषा व्यवहारात प्रयोगाचे असलेले महत्त्व लक्षात येईल.	
III	अलंकार, शब्द, वाक्प्रचार व म्हणी	16
	अ) अलंकार प्रकार- १. शब्दालंकार २. अर्थालंकार ब) शब्द, वाक्प्रचार व म्हणी १. समानार्थी शब्द, २. विरुद्धार्थी शब्द ३. जोडशब्द ४. वाक्प्रचार ५) म्हणी Unit Outcomes: UO1. मराठी भाषा अलंकाराचे स्वरूप लक्षात येईल. UO2. समाजजीवनात वाक्प्रचार व म्हणीचे असलेले महत्त्व लक्षात येईल.	
VI	निबंध लेखन: स्वरूप व प्रकार	14
	१. लेखनाचे स्वरूप व तयारी २. निबंध लेखनप्रकार ३. वैचारिक, समस्याप्रधान, आत्मवृत्तात्मक, वर्णनात्मक, कल्पनाप्रधान, चरित्रात्मक Unit Outcomes: UO1. निबंध लेखनाचे स्वरूप व त्याचे प्रकार लक्षात येेल.	

संदर्भ ग्रंथ :

- १) सुगम मराठी व्याकरण व लेखन - मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे २) शुद्धलेखनप्रदीप - मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे ३) मराठीचे शास्त्रीय व्याकरण - मो. के. दामले ४) शुद्धलेखन मार्गप्रदीप - अरुण फडके, अंकुर प्रकाशन, ठाणे ५) शुद्ध शब्दकोश - डॉ. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे ६) मराठी शुद्धलेखन परिचय - लीला गोविलकर, स्फूर्ती प्रकाशन, अहमदनगर, १९९६ ७) अभिनव मराठी व्याकरण : मराठी लेखन - श्रीधर शनवारे, विद्याविकास पब्लिशर्स प्रा. लि., नागपूर ८) मराठी अनिवार्य - डॉ. अविनाश सांगोलेकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर ९) अभिनव मराठी व्याकरण - प्र. न. जोशी, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे १०) शास्त्रीय मराठी व्याकरण - मो. के. दामले ११) मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार - अरविंद मंगरूळकर १२) मराठी व्याकरण : काही समस्या - प्र. ना. दीक्षित १४) सुलभ मराठी व्याकरण - शर्मिला ठाकूर, मुद्रा प्रकाशन, कोल्हापूर १५) मराठी लेखन मार्गदर्शिका - डॉ. यास्मिन शेख - राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई १६) मराठी व्याकरण : वाद आणि प्रवाद - कृ. श्री. अर्जुनवाडकर १७) मराठी व्याकरणाची कुळकथा - अ.का. प्रियोळकर १८) मराठी भाषेचे व्याकरण - दादोबा पांडुरंग तखडकर १९) मराठी भाषेचे व्याकरण - गंगाधरशास्त्री फडके २०) मराठी भाषेचे व्याकरण - कृष्णशास्त्री गोडबोले २१) मराठी व्याकरणाचे व्याकरण - कृ. पां. कुलकर्णी २२) मराठी व्याकरण - डॉ. लीला गोविलकर २३) निबंध : शास्त्र व कला - प्र. न. जोशी २४) वाङ्मयीन निबंधलेखन : स्वरूप आणि साधने - रा. ग. जाधव २५) मुद्रितशोधन - य. ए. धायगुडे, दी पूना प्रेस ओनर्स असोसिएशन, पुणे

**Skill Enhancement Courses Offered
by the Department**

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Department of Marathi

Course Type: SEC

Course Title: कथा-पटकथा लेखन

Course Code: 101MAR1601

Credits: 02

Max. Marks: 50

Lectures: 30 Hrs.

Learning Objectives:

- LO 1. कथा, पटकथा म्हणजे काय? समजावून देणे.
- LO 2. पटकथेची संकल्पना व कथाबीज समजावून देणे. पटकथेचे स्वरूप अभ्यासणे.
- LO 3. पटकथेचे घटक अभ्यासणे.
- LO 4. पटकथेचे माध्यमनिहाय व आशयनिष्ठ प्रकार समजावून देणे.
- LO 5. पटकथेमधील कथानकाच्या विकासातील घटना प्रसंग, संघर्ष, गीत, अंतरिम नाट्य, तांत्रिक सूचना, स्वभाव रेखाटन, संवाद यांचा अभ्यास करणे.
- LO 6. पटकथेच्या कथानकाचा अभ्यास करणे.
- LO 7. कथेवरून पटकथा लेखन लिहिण्याचे कौशल्य विकसित करणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO 1. कथा, पटकथा म्हणजे काय, याचे आकलन होईल.
- CO 2. पटकथेची संकल्पना, स्वरूप व कथाबीज समजेल.
- CO 3. पटकथेच्या माध्यमनिहाय व आशयनिष्ठ प्रकाराची माहिती होईल.
- CO 4. पटकथेच्या घटकांचा अभ्यास होईल.
- CO 5. कथा ते पटकथा याचे टप्पे माहिती होतील.
- CO 6. पटकथेमधील कथानकाच्या विकासातील घटना, प्रसंग, संघर्ष, समजण्यास मदत होईल.
- CO 7. कथेवरून पटकथा लेखन लिहिण्याचे कौशल्य विकसित होईल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	कथा-पटकथा स्वरूप	7
	१. मराठी कथा- स्वरूप २. मराठी कथा आणि पटकथायोग्य कथेची निवड Unit Outcome: UO1. मराठीतील कथेचे आकलन होईल व पटकथायोग्य कथेची निवड करता येईल.	
II	पटकथेची संरचना	7
	१. वाक्य संरचना २. दृश्य संरचना,	

	३. दृशानुसंधान Unit Outcome: UO1. पटकथेतील वाक्य, दृशानुसंधान समजण्यास मदत होईल.	
III	पटकथेचे घटक	9
	१. बीज २. कथानक ३. घटना, प्रसंग ४. स्वभावरेखाटन ५. वातावरण ६. संवाद Unit Outcome: UO 1. पटकथेच्या विविध घटकांचा अभ्यास होईल.	
IV	पटकथेचे प्रकार: आकलन व उपयोजन	7
	१. पटकथेचे माध्यमनिहाय प्रकार २. पटकथेचे आशयनिष्ठ प्रकार ३. कथा निवड व उपयोजन Unit Outcome: UO 1. पटकथेचे माध्यमनिहाय व आशयनिष्ठ प्रकार समजतील व उपयोजन करण्याचा प्रयत्न होईल.	

Learning Resources:

- १) मराठी चित्रपटाची पटकथा, डॉ. अनिल सपकाळ, अनुबंध प्रकाशन, पुणे
- २) कला आणि मानव, ले. बा. सी. मर्ढेकर, अनु. रा. भि जोशी, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई
- ३) कला, साहित्य, संस्कृती, रा. ग. जाधव, सुगंधा प्रकाशन, पुणे.
- ४) पटकथा लेखन: एक परिचय, मनोहर श्याम जोशी, राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली
- ५) कथा ते पटकथा, शिवराज गोर्ले, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
- ६) मराठी साहित्य आणि चित्र 'पटकथा' शतकी वाटचाल, डॉ. प्रवीण नारायण महाजन, माया बुक पब्लिकेशन
- ७) दृश्य कला आणि साहित्य, वसंत आबाजी डहाके, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
- ८) भारतीय चित्रपट, माधव चितळे, निहारा प्रकाशन, पुणे
- ९) साहित्यकृतीचे माध्यमांतर संपा: राजेंद्र थोरात संस्कृती प्रकाशन, पुणे
- १०) कुंकू ते दुनियादारी: राजेंद्र थोरात, चपराक प्रकाशन, पुणे
- ११) साहित्यकृतीचे माध्यमांतर, संपा. डॉ. भारत हांडीबाग, डॉ. सदाशिव सरकटे, वाङ्मयसेवा प्रकाशन, नासिक रोड
- १२) साहित्य प्रकारांतर: समीक्षा आणि सिद्धांत, संपा. डॉ. शरयू तायवाडे, डॉ. राजेंद्र वाटाणे, डॉ. कोमल ठाकरे, विजय प्रकाशन, नागपूर.

**Ability Enhancement Courses Offered
by the Department**

॥ आरोह तमसो ज्योतिः॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Department of Marathi

BA, BSc, BCom FY (SEM I)

Course Type: AEC- I

Course Title: भाषिक कौशल्ये

Course Code: 101MAR1701

Credits: 02

Max. Marks: 50

Lectures: 30 Hrs.

Learning Objectives:

- LO1. श्रवणाचे महत्त्व व फायदे समजावून देणे.
- LO2. चांगल्या संवादाचे महत्त्व आणि उपयोगिता समजावून देणे.
- LO3. परिणामकारक बोलणे विकसित करण्याचे कौशल्य निर्माण करणे.
- LO4. मध्ययुगीन गद्य-पद्याचे स्वरूप समजावून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO1. श्रवणाचे महत्त्व समजेल व श्रवण कौशल्ये विकसित होण्यास मदत होईल.
- CO2. चांगल्या संवादाचे महत्त्व आणि उपयोजन करता येईल.
- CO3. परिणामकारक आणि प्रभावी बोलणे विकसित होईल.
- CO4. मध्ययुगीन गद्य-पद्याचे स्वरूप समजेल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	श्रवण कौशल्य	8
	१. श्रवणाचे महत्त्व २. श्रवण कौशल्ये: व्याख्या, स्वरूप ३. शब्दांशिवाय श्रवण ४. श्रवणाचे फायदे ५. श्रवणप्रक्रियेतील अडथळे ६. श्रवणक्षमतेचे मूल्यमापन ७. श्रवणकौशल्ये सुधारण्याचे उपाय Unit Outcome: UO1. श्रवणकौशल्य आत्मसात केल्यामुळे आकलन क्षमतेचा विकास होण्यास मदत होईल	
II	संवाद-संभाषण कौशल्य	7
	१. संवाद म्हणजे काय ? २. संवादाची गरज ३. संवादाचे कार्य ४. बोलण्याच्या कौशल्याची ओळख ५. परिणामकारक बोलणे ६. बोलण्याच्या कौशल्यांत भाषेचे स्थान ७. भाषेवरील प्रभुत्व वाढविण्याची तंत्रे ८. आत्मविश्वास ९. बोलणे आणि भाषणाची तयारी: टिपण, सराव Unit Outcome:	

	UO1. संवाद-संभाषण कौशल्ये आत्मसात केल्यामुळे बोलण्यात, संवादात आत्मविश्वास दिसेल.	
III	मध्ययुगीन गद्य	8
	१. केशिराज बास- दृष्टांतपाठ (निवडक तीन) २. रामचंद्र पंडित अमात्य- आज्ञापत्र (निवडक- प्रकरण ९ वे) ३. कृष्णाजी शामराव- बखर- भाऊसाहेबांची बखर (निवडक) ४. म्हाइंभट- लीळाचरित्र (निवडक तीन) Unit Outcome: UO1. मध्ययुगीन गद्याचे स्वरूप समजल्यामुळे साहित्य निर्मितीचा प्रारंभ काळ व रचनाप्रकार समजण्यास मदत होईल.	
IV	मध्ययुगीन पद्य	7
	१. धवळे- महदंबेचे धवळे (निवडक) २. ओवी- संत ज्ञानेश्वर (निवडक) ३. अभंग- संत तुकाराम (निवडक) ४. भारुड- संत एकनाथ (निवडक) ५. लावणी व फटका- शाहीर अनंत फंदी Unit Outcome: UO1. मध्ययुगीन पद्याचे स्वरूप समजल्यामुळे साहित्य निर्मितीचा प्रारंभ काळ व रचनाप्रकार स्वरूप समजण्यास मदत होईल.	

Learning Resources:

- १) उपयोजित अभ्यासक्रम, मराठी भाषेचे संवादकौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक, १९९९
- २) व्यावहारिक मराठी - डॉ. कल्याण काळे व डॉ. द. दि. पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे २०१२
- ३) व्यावहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २०१११)
- ४) मराठी भाषेची संवादकौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- ५) श्रवण आणि संभाषण कौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- ६) महानुभाव तत्त्वज्ञान - वि. भि. कोलते, अरुण प्रकाशन, मलकापूर १९७५
- ७) महानुभावांचे आचारधर्म - वि. भि. कोलते, अरुण प्रकाशन, मलकापूर १९७५
- ८) महानुभाव साहित्यसंशोधन, खंड १ - डॉ. यू. म. पठाण, मराठवाडा विद्यापीठ प्रकाशन, औरंगाबाद, १९७३
- ७) महानुभाव साहित्यदर्शन - डॉ. उषा माधव देशमुख, माया प्रकाशन, नागपूर, २००५
- ८) महानुभाव साहित्य: शोध आणि समीक्षा - डॉ. यू. म. पठाण, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, २०१४
- ९) महानुभाव पंथ आणि त्यांचे वाङ्मय - शं. गो. तुळपुळे
- १०) महानुभावीय वाङ्मय - वा. ना. देशपांडे
- ११) महानुभाव गद्य- शं. गो. तुळपुळे

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Department of Marathi

BA, BSc, BComFY (SEM II)

Course Type: AEC-II

Course Title: ललित वाङ्मय

Course Code: 101MAR2701

Credits: 02

Max. Marks: 50

Lectures: 30 Hrs.

Learning Objectives:

- LO1. वाचनाचे महत्त्व व फायदे समजून देणे. चांगल्या वाचनाचे महत्त्व आणि उपयोगिता समजून देणे, चुकीच्या वाचन सवयी दूर करणे.
- LO2. लेखन कौशल्यातील अडचणी दूर करून लेखन कौशल्य विकसित करणे.
- LO3. कथा, ललित गद्य व चरित्र- आत्मचरित्राचे स्वरूप समजावून घेणे.
- LO4. निवडक कवींच्या काव्याची रचना, स्वरूप व आशय समजावून घेणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO1. वाचनाचे महत्त्व व फायदे समजतील, कौशल्यपूर्ण वाचन करता येईल, चुकीच्या वाचन सवयी दूर करण्यास मदत होईल,
- CO2. लेखन कौशल्य विकसित होईल. कथा, ललित गद्य व चरित्र-आत्मचरित्राचे स्वरूप समजेल.
- CO3. कथा, ललित गद्य व चरित्र- आत्मचरित्राचे स्वरूप व रचना प्रकार समजेल.
- CO4. मराठी भाषेतील निवडक कवींच्या काव्याचे स्वरूप व आशय समजेल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	वाचन कौशल्य	7
	१. वाचनाचे महत्त्व २. वाचनप्रक्रियेतील घटक ३. आकलन, वाचनाचे फायदे ४. चुकीच्या वाचन सवयी आणि त्यावरील निराकरण ५. वाचनाचे प्रकार: मूक, प्रकट, फावल्या वेळेतील आणि अध्ययनप्रवण ६. वाचनवेगासहित आकलन, व्यक्तिभिन्नतेनुसार वाचन ७. वाचनामागील प्रेरणा, एकाग्रता	
	Unit Outcome: UO1. वाचन कौशल्ये आत्मसात केल्यामुळे निर्दोष वाचन होण्यास मदत होईल.	
II	लेखन कौशल्य	8
	१. लेखनाची गरज, लेखनाचे महत्त्व २. लेखनातील अडचणी व त्या अडचणी दूर करण्याचे उपाय, लेखनातील एकाग्रता ३. लेखनासाठी प्राथमिक कौशल्ये- गती, सुलेखन, उचित श्रुतलेखन, शब्दलेखन, शब्दसंग्रह, शुद्धता, योग्य शब्दांचा वापर ४. लेखनसिद्धीची महत्त्वाची अंगे- मांडणी, अनुक्रम, तर्कसंगती, भाषाविष्कार, लेखनसमीक्षा	

	Unit Outcome: UO1. लेखन कौशल्याचे महत्त्व समजेल, लेखनातील अडचणी दूर होतील.	
III	गद्य विभाग	9
	अ) कथा: 1. चारुता सागर - 'नागीण' 2. बाबुराव बागुल - 'जेव्हा मी जात चोरली होती' (जेव्हा मी जात चोरली होती) ब) ललित गद्य: 1. श्रीनिवास विनायक कुलकर्णी - 'फुलांची वाट' (पाण्याचे पंख) 2. द. ता. भोसले - 'माझी पहिली प्रेयसी' (बाळमुठीतील दिवस) क) चरित्र - आत्मचरित्र: 1. चंद्रकांत वानखडे - 'आपुलाची वाद आपणासी' (निवडक वेचा) 2. आशा अपराद - 'भोगिले जे दुःख त्याला' (निवडक वेचा)	
	Unit Outcome: UO1. महत्वाच्या लेखकांच्या कथा, ललित गद्य व चरित्र-आत्मचरित्राचा परिचय होईल, रचनाप्रकार समजण्यास मदत होईल.	
IV	पद्य विभाग	6
	1. बहिणाबाई चौधरी - 'माझी माय सरसोती' (बहिणाबाईची गाणी) 2. कुसुमाग्रज - 'प्रेम कर भिल्लासारखं' (कुसुमाग्रजांच्या निवडक कविता) 3. वि. दा. करंदीकर - 'माझ्या मना बन दगड' (विदांकडून विदांकडे) 4. नारायण सुर्वे - 'तुमचं नाव लिवा' (नारायण सुर्वे यांच्या समग्र कविता) 5. वाहरू सोनवणे - 'मां पहिली लढाई आपनीच' (गोधड)	
	Unit Outcome: UO1. काव्यातील आशय, विषय व वैविध्य समजण्यास मदत होईल, रसग्रहण करण्यास मदत होईल.	

Learning Resources::

- 1) वाचन आणि लेखन कौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- 2) अध्ययन कौशल्य - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- 3) अध्यायनासाठी संवादकौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- 4) भाषिक विनिमय: तत्त्व आणि व्यवहार - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- 5) मराठी भाषिक कौशल्य विकास - संपा. - डॉ. पृथ्वीराज तौर, अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव
- 6) कविता: संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा - डॉ. वसंत पाटणकर, अनुभव प्रकाशन, मुंबई, १९९५
- 7) विदांकडून विदांकडे - डॉ. महेश खरात, सायन पब्लिकेशन, पुणे ८) दलित साहित्य: वेदना आणि विद्रोह - भालचंद्र फडके, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७ ९) साहित्य: एक अभ्यास - संपा. अर्जुन डांगळे - म. रा. सा. सं. मं. मुंबई, १९७८, १०) दलित साहित्य: चर्चा आणि चिंतन - संपा. डॉ. गंगाधर पानतावणे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, ११) कथा: संकल्पना आणि समीक्षा - सुधा जोशी, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, २०००, १२) चरित्र-आत्मचरित्र: तंत्र आणि इतिहास - अ. म. जोशी १३) चरित्र-आत्मचरित्र - जान्हवी संत, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९७८, १४) चरित्र-आत्मचरित्र - सदा कऱ्हाडे मराठी १५) आत्मचरित्रमीमांसा - डॉ. आनंद यादव १६) आत्मचरित्र - विश्वकोश, खंड २ मधील रा. ग. जाधव यांचे टिपण

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

UG First Year UG First Year (Semester I / II)

Basket I: Open Elective (OE)

(GEs offered to the Humanities and Social Sciences students in Sem.-I& II)

Sr. No.	BoS Proposing OE	Course Title	Credits	Hrs.
1	Biotechnology	Nutrition, Health and Hygiene	04	60
2	Chemistry	Medicines for Daily Life	04	60
3	Commerce	Fundamentals of Statistics	04	60
4	Commerce	Personal Financial Management	04	60
5	Information Technology	MS-Office	04	60
6	Microbiology	Microbiology in Everyday life	04	60
7	Music	Indian Vocal Classical & Light Music	04	60
8	Physics	Energy Sources	04	60
9	Sports	Counselling and Psychotherapy	04	60
10	Computer Science	Fundamentals of Computers	04	60
11	Information Technology	Web Designing	04	60

Note: Student can choose any one OE from the basket.

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

UG First Year

Basket II: Skill Enhancement Courses (SEC)

Sr. No.	BoS Proposing SEC	Course Title	Credits	Hrs.
1	Commerce	Office Management	02	30
2	Computer Science	Data Analysis and Computer Application	02	30-45
3	English	Proof Reading and Editing	02	30
4	English	Communication Skills	02	30
5	Geography	Tourism & Travel Management	02	30-45
6	Information Technology	PC Assemble and Installation	02	30-45
7	Marathi	कथा/पटकथालेखन	02	30
8	English	Leadership and Personality Development	02	30
9	Zoology	Bee Keeping	02	30-45
10	Biotechnology	Food Processing Technology	02	30-45
11	Commerce	Financial Literacy	02	30
12	Botany	Mushroom Cultivation Technology	02	30
13	Chemistry	Pesticides and Green Chemistry	02	30
14.	Commerce	Investment Management	02	30
15.	Computer Science	Cyber Security	02	30
16.	Information Technology	Python Technology	02	30
17.	Physics	Physics Workshop Skills	02	30

Note: Student can choose any one SEC from the basket.

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

UG First Year

Basket III: Ability Enhancement Courses (AEC)

Sr. No.	BoS Proposing AEC	Course Title	Credits	Hrs.
1	Marathi	भाषिक कौशल्य	02	30
2	Hindi	हिंदी भाषा शिक्षण	02	30
3	Sanskrit	व्यावहारीक व्याकरण व नितिसुभाषिते	02	30
4	Pali	उपयोजित व्याकरण	02	30
5.	English	English for Professionals	02	30

Note: Student can choose any one AEC from the basket.

शिव छत्रपती
शिक्षण संस्था
लातूर

॥ आरोह तमसो ज्योतिः ॥

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya,
Latur (Autonomous)

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Extra Credit Activities

Sr. No.	Course Title	Credits	Hours T/P
1	MOOCs	Min. of 02 credits	Min. of 30 Hrs.
2	Certificate Courses	Min. of 02 credits	Min. of 30 Hrs.
3	IIT Spoken English Courses	Min. of 02 credits	Min. of 30 Hrs.

Guidelines:

Extra -academic activities

1. All extra credits claimed under this heading will require sufficient academic input/contribution from the students concerned.
2. Maximum 04 extra credits in each academic year will be allotted.
3. These extra academic activity credits will not be considered for calculation of SGPA/CGPA but will be indicated on the grade card.

Additional Credits for Online Courses:

1. Courses only from SWAYAM and NPTEL platform are eligible for claiming credits.
2. Students should get the consent from the concerned subject Teacher/Mentor/Vice Principal and Principal prior to starting of the course.
3. Students who complete such online courses for additional credits will be examined/verified by the concerned mentor/internal faculty member before awarding credits.
4. Credit allotted to the course by SWAYAM and NPTEL platform will be considered as it is.

Additional Credits for Other Academic Activities:

1. One credit for presentation and publication of paper in International/National/State level seminars/workshops.
2. One credit for measurable research work undertaken and field trips amounting to 30 hours of recorded work.

3. One credit for creating models in sponsored exhibitions/other exhibits, which are approved by the concerned department.
4. One credit for any voluntary social service/Nation building exercise which is in collaboration with the outreach center, equivalent to 30 hours
5. All these credits must be approved by the College Committee.

Additional Credits for Certificate Courses:

1. Students can get additional credits (number of credits will depend on the course duration) from certificate courses offered by the college.
2. The student must successfully complete the course. These credits must be approved by the Course Coordinators.
3. Students who undertake summer projects/ internships/ training in institutions of repute through a national selection process, will get 2 credits for each such activity. This must be done under the supervision of the concerned faculty/mentor.

Note:

1. The respective documents should be submitted within 10 days after completion of Semester End Examination.
2. No credits can be granted for organizing or for serving as office bearers/ volunteers for Inter-Class / Associations / Sports / Social Service activities.
3. The office bearers and volunteers may be given a letter of appreciation by the respective staff coordinators. Besides, no credits can be claimed for any services/ activities conducted or attended within the college.
4. All claims for the credits by the students should be made and approved by the mentor in the same academic year of completing the activity.
5. Any grievances of denial/rejection of credits should be addressed to Additional Credits Coordinator in the same academic year.
6. Students having a shortage of additional credits at the end of the third year can meet the Additional Credits Coordinator, who will provide the right advice on the activities that can help them earn credits required for graduation.

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Examination Framework

Theory:

40% Continuous Assessment Tests (CATs) and 60% Semester End Examination (SEE)

Practical:

50% Continuous Assessment Tests (CATs) and 50% Semester End Examination (SEE)

Course	Marks	CAT & Mid Term Theory				CAT Practical		Best Scored CAT & Mid Term	SEE	Total
1	2	3				4		5	6	5 + 6
		Att.	CAT I	Mid Term	CAT II	Att.	CAT			
DSC/DSE/GE/OE/Minor	100	10	10	20	10	-	-	40	60	100
DSC	75	05	10	15	10	-	-	30	45	75
Lab Course/AIPC/OJT/FP/SEC (Science & Technology)	50	-	-	-	-	05	20	-	25	50
VSC/SEC/AEC/VEC/CC	50	05	05	10	05	-	-	20	30	50

Note:

1. All Internal Exams are compulsory
2. Out of 02 CATs best score will be considered
3. Mid Term Exam will be conducted by the Exam Section
4. Mid Term Exam is of Objective nature (MCQ)
5. Semester End Exam is of descriptive in nature (Long & Short Answer)
6. CAT Practical (20 Marks): Lab Journal (Record Book) 10 Marks, Overall Performance 10 Marks